

SŁOWO

WILNO, Sobota 22 listopada 1930 r.

Redakcja i Administracja, Wilno Zamkowa 2 i Ad. Mickiewicza 4. otwarta od g. 9 do 4. Telefon: Redakcji 1782, Administracji 228

PRZEDSTAWICIELSTWA:

BARANOWICZE — ul. Szeptyckiego — A. Laszuk.
BIENIAKONIE — Bułeta Kolejowy.
BRASŁAW — Księgarnia T-wa „Lot”.
DĄBROWICA (Polesie) — Księgarnia K. Malinowskiego.
DUKSZY — Bułeta Kolejowy.
GLEBOKIE — ul. Zamkowa — W. Włodzimierow.
GRODNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.
HORODZIEJ — Dworzec Kolejowy — K. Smarzyński.
WJENIEC — Sklep Tytoniowy S. Zwierzyński.
KLECK — Sklep „Jedność”.
LIDA — ul. Sawalska 13 — S. Mateski.
MOŁODECZNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.

NIESWIEZ — ul. Ratuszowa — Księgarnia Jazwińskiego.
NOWOGRÓDEK — Kiosk St. Michalskiego.
N. SWIECIANY — Księgarnia T-wa „Ruch”.
OSZMIANA — Księgarnia Spółdz. Naucz.
PINSK — Księgarnia Polska — St. Bednarski.
POSTAWY — Księgarnia Polskiej Macierzy Szkolnej.
SŁONIM — Księgarnia D. Lubowskiego, ul. Mickiewicza 12.
STOLPCE — Księgarnia T-wa „Ruch”.
ST. SWIECIANY — ul. Rynek 9 — N. Tarasiejski.
WILEJKĄ POWIATOWĄ — ul. Mickiewicza 24, F. Juczevska.
WARSZAWA — T-wo Księg. Kol. „Ruch”.
WOLKOWYSK — Księgarnia T-wa „Ruch”.

PRENUMERATA miesięczna z odniesieniem do domu lub z przesyłką pocztową 4 zł., zagranicę 7 zł. Konto czekowe P.K.O. Nr. 80259. W sprzedaży detal. cena pojedynczego numeru 20 gr.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Redakcja rękopisów niezamówionych nie zwraca. Administracja nie uwzględnia zastrzeżeń co do rozmieszczenia ogłoszeń.

CENY OGŁOSZEN: wiersz milimetryowy jednoszpaltowy na stronie 2-jej i 3-jej gr. 40. Za tekstem 15 gr. Komunikaty oraz nadesłane milimetr 50 gr. Kronika reklamowa milimetr 40 gr. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej. Zagraniczne 50 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne o 50 proc. drożej. Administracja nie przyjmuje zastrzeżeń co do miejsca. Terminy druku mogą być przez Administrację zmieniane dowolnie. Za dostarczenie numeru dowodowego 20 gr.

BLUCHER—TITZ

Onegdaj zamieściliśmy wiadomość o sensacyjnych aresztach w SSSR, ofiarą których padły osoby na stanowiskach rządowych niezmiernie wysokich. Z natury rzeczy wszelkie wiadomości płynące z zazdrośnie strzeżonego kordonu, przyjmujemy z pewną rezerwą, wszelako informacje via Berlin znalazły potwierdzenie. Aresztowano przewodniczącego komisarzy ludowych Czyżewa, komisarza poczty Antypowa. Największą sensację wywołała oczywiście wiadomość o aresztach naczelnika sowieckich sił zbrojnych na Dalekim Wschodzie Bluchera. — Bucharin, który właśnie dokonał skruchy i porzucił swą opozycyjną frondę, zrobił to w sam czas, gdyż śledztwo, z taką zawsze doskonałością prowadzone przez organy G.P.U. zwróciło się tym razem bynajmniej nie przeciwko rzeczywistym, czy urojonym czynnikom „białogwardziejskich band”, a przeciwko opozycji komunistycznej.

Już kilka tygodni temu notowaliśmy pogłoski o nowym przypływie energii w żyłach rozbitej zda się opozycji. Areszty „speców”, inżynierów, profesorów, znawców i techników, podobno sabotażystów i kaerów, na chwilę przysłoniły niewtajemniczonym oczy na krowania najniebezpieczniejszego wroga — frondujących komunistów. — „Rewolucja pałacowa” jest to zwrot nader charakterystyczny dla „państwa proletariatu”, sprzyja jednak temu charakter autokratycznych uprawnień poszczególnych dostojników, protekcjonizm i, mimo tylu od oddalenia od walk rewolucyjnych, wszecchwładnie jeszcze panujący kondotjerizm. Otóż taktyka opozycji komunistycznej utrzymana była od początku do końca według idealnej recepty „rewolucyjnej pałacowej”, bez wyciągania spraw przed oblicze tłumu. Znakomicie temu sprzyjała ogromna ilość kondotjerów w szeregach władz sowieckich, zarówno wojskowych jak cywilnych, przemysłowych, technicznych, handlowych. Nam się często zdaje, że wszystkie informacje o chwiejności systemu komunistycznego w Rosji, są czasami przesadzone, bo rzeczywistość przypomina nam ciągle stopy graniczne z sierpniem i młotem, które stoją już oto lat 10. Na ten temat rozpisyje się jedno z pism niemieckich, które twierdzi, że sceptycyzm nasz co do chwiejności systemu SSSR polega najczęściej na niewłaściwym wyolbrzymianiu niewłaściwych momentów. Nastroje mas, według tego pisma, nie odgrywają żadnej, albo zgoła znikomą rolę, natomiast rusztowanie związku sowiec-

kiego w każdej chwili może runąć nadgryzione przez wewnętrzną zgnilizną „wierchuszek” Oto najskrajszy przykład:

Ostatnie areszty dokonane zostały pod zarzutem przygotowywanego zamachu na obecny skład rządu sowieckiego w szczególności zaś samego Stašina. W tej przygotowywanej rewolucji udział brały jednostki. Gotowano zamach pałacowy. Z jak wielką łatwością może on dojść każdej chwili do skutku, przekonuje nas właśnie osoba aresztowanego generała czerwonego Bluchera.

Jednostka w państwie sowieckim o ogromnych uprawnieniach: dowódca sił zbrojnych Dalekiego Wschodu. Kimże jest Blucher pozatem?

Według urzędowych sowieckich aktów, były robotnik, nazwiskiem Miedwiediew, aresztowany przez rząd carski za organizowanie strajków w 1910 r. Już w roku 1914 rzekomy Miedwiediew miał być wzięty do armii w stopniu szeregowego i podczas wojny z Niemcami doszedł do szczytu podoficera, odznaczony za bohaterstwo, wrócił do pracy na fabryce, by później odznaczyć się znow w walkach domowych przeciwko białym generałom. Walczył z Wranglem, Denikinem i Koczakiem. Dowódca dywizji, później korpusu, kawaler orderu „Krasnoje Znamia”. Wydaje się wszystkim w porządku: właściwy człowiek, na właściwym, bolszewickim, miejscu. Gdyby tak w istocie było...

Oto niesłychane rewelacje: dowódca wojsk, rozrzuconych na ogromnym obszarze, dzielny żołnierz, dostojnik sowiecki — nie był nigdy żadnym robotnikiem rosyjskim, a...majorem cesarsko-królewskiej armii austriackiej Titzem. Tenże major Titz po lutowej rewolucji rosyjskiej odkomenderowany został do Rosji, celem podsypania rozkładu armii rosyjskiej i z nakazu państw centralnych zaangażował się w szeregi bolszewickie. Początkowo prowadząc robotę konspiracyjną w Kronsztacie, brał następnie udział w ostrzeliwaniu Petersburga, jako jeden z najzdolniejszych artylerzystów. W r. 1918 był naczelnikiem sztabu Tuhaaczewskiego, od roku 1922 przeniósł całkowicie swe działania na Daleki Wschód. — Przed wojną major Titz był oficerem austriackiego sztabu generalnego. — Jednym słowem kim jest Titz-Blucher? — Według opinii osób, które jego znały: zdolny awanturnik. — Takich podobno jest dużo, bardzo dużo, na odpowiedzialnych stanowiskach SSSR J. K.

Ostateczny podział mandatów

WARSAWA. 21-XI (tel. wł. „Słowa”). Wszystkie okręgowe komisje wyborcze, których na terenie państwa jest 64 ukończyły już obliczenia głosów oddanych w niedzielnych wyborach do Sejmu i dokonały ostatecznego podziału mandatów poselskich, uzyskanych w okręgach. Na podstawie tych obliczeń, państwowa komisja wyborcza, która zbierze się na posiedzenie w poniedziałek dnia 24 b. m. dokona podziału mandatów z listy państwowej.

Cyfrowy układ sił w nowym Sejmie będzie się przedstawiał następująco:

Lista Nr.	1	—	249	mandatów
„	4	—	63	„
„	7	—	80	„
„	11	—	21	„
„	12	—	5	„
„	14	—	4	„
„	17	—	2	„
„	18	—	1	„
„	19	—	14	„

Komunistki otrzymają 4 mandaty, Samopomoc Chłopska 1 mandat, łącznie 444 mandaty.

Fałszywe pogłoski o obniżeniu pensji urzędniczych

NOWY PRZEDWYBORCZY MANEWR OPOZYCJI

WARSAWA. 21-XI (tel. wł. „Słowa”). Agitatorzy wyborczy stronnictwa opozycyjnych rozpuszczają od kilku dni ponownie w sferach urzędniczych wiadomość; jakoby Rząd miał zamiar w bliskim czasie przeprowadzić obniżenie pensji funkcjonariuszy państwowych. Propaganda ta znalazła w dniu dzisiejszym swój wyraz na łamach „Gazety Warszawskiej” wiążącej tę wiadomość w sposób nierzadki do przynajmniej przeprowadzenia obniżenia płac urzędniczych we Włoszech. Zrodła miarodajne upoważniają agencję „Iskra” do kategorycznego zaprzeczenia tym wiadomościom, które są kolejnym manewrem przedwyborczym.

Kurs dolara będzie obniżony

WARSAWA. 21-XI (tel. wł. „Słowa”). Od dwóch dni daje się zauważyć na giełdzie pieniężnej w Warszawie zupełny brak obrotu banknotami dolarowymi. Zarówno Bank Polski jak i banki prywatne zaofiarowują dużą ilość tych banknotów, jednak nie znajdują na nich odbiorców, wobec zupełnego braku trązalki na giełdzie warszawskiej. Od dwóch dni oficjalnie nie jest notowany dolar gotówkowy, natomiast w obrocie pozagiełdowym dolar gotówkowy jest tańszy od dolara notowanego na giełdzie. Jak się dowiadujemy, w najbliższym czasie należy się spodziewać obniżenia kursu banknotów dolarowych poniżej kursu czeku na New-York, który wynosi obecnie 8,91.

KONFERENCJA ROZBROJENIOWA W GENEWIE

OBRADY NAD OGRANICZENIEM BUDŻETÓW WOJSKOWYCH

GENEWA. PAT. — Przygotowawcza komisja konferencji rozbrojeniowej ogłosiła na posiedzeniu odbytym w piątek 21 b. m. ogólne zasady ograniczenia i zmniejszenia budżetów wojskowych.

Lord Cecil wypowiedział się za ograniczeniem rocznych wydatków na siły lądowe, morskie i powietrzne. Ogół wydatków nie powinien — jego zdaniem — przekraczać pewnej maksymalnej kwoty.

Przedstawiciel Ameryki Gibson zaznaczył, iż odrzuca wniosek Cecila, oświadczając jednakże, iż Stany Zjednoczone nie przeciwstawiają się wprowadzeniu tej metody ograniczenia budżetów wojskowych w stosunku do innych krajów. Komitet rzeczoznawców do spraw budżetowych winien skrupulatnie rozważyć szczegóły zaproponowanego ograniczenia budżetów wojskowych.

Delegat Jugosławii Marinkovic zwrócił uwagę komisji na pewne praktyczne trudności wprowadzenia proponowanej metody. Marinkovic zaznaczył, iż Jugosławia pragnęłaby posiadać pewną swobodę w sprawie użytkowania funduszu ogólnej sumy wojskowego budżetu na poszczególne kategorie broni.

Wywody Marinkovica poparli delegaci: Francji i Belgii, którzy domagali się również elastyczności odpowiednich postanowień konferencji rozbrojeniowej. Lord Cecil zgodził się ostatecznie na wzmiankowane żądanie, jednakże tylko z tem zastrzeżeniem, że nie przeszkodzi to skutecznemu ograniczeniu zbrojeń. Komisja wypowiedziała się 8 głosami przeciwko 7, przy wielu wstrzymujących się od głosowania za ogólnym ograniczeniem wydatków wojskowych, a przeciwko ograniczeniu według kategorii broni.

Gibson i Sato głosowali przeciwko jakiegokolwiek ograniczeniu zbrojeń na drodze budżetowej. W ostatecznej decyzji komisja przyjęła wniosek angielski w następującej formie, zaproponowanej przez delegata francuskiego Massigliego: „Światowa konferencja rozbrojeniowa zaleca ograniczenie i możliwie najdalej idące zmniejszenie budżetu wojskowego”.

ZWYCIĘSTWO TEZY POLSKO-FRANCUSKIEJ W GENEWIE

Drugi tydzień obrad przygotował częć komisji rozbrojeniowej przyniosł dwie ważne uchwały, powzięte wbrew stanowisku Niemiec i Rosji sowieckiej. W sprawie długości czasu służby czynnej w państwach, mających obowiązkowy system służby wojskowej (t. zw. „konskrypcyjnych”), przyjęto wniosek polsko-angielski, domagający się aby służba ta we wszystkich państwach o systemie „konskrypcyjnym” przekraczała pewnego maksimum (wysokość tego maksimum określi przyszła komisja rozbrojeniowa). Przeciwi tej poprawce bronili się jak lew p. Litwinow, ponieważ w Rosji sowieckiej czynna służba jest niesłychanie długa, podczas, gdy w innych państwach „konskrypcyjnych” służba ta waha się od dwóch do trzech lat, to w Rosji wynosi okragle 5 lat. Opozycja p. Litwinowa przeciw wnioskowi polsko-angielskiemu zdemaskowała obłudę moskiewskich dyplomatów, którzy stale manifestowali w Genewie swe radykalne intencje rozbrojeniowe, a w chwili, gdy znaleźli się wobec konkretnej i mającej szanse urzeczywistnienia propozycji rozbrojeniowej, uznali za stosowne ją atakować i zwałować. Znaczenie zaakceptowanego przez komisję wniosku polsko-angielskiego polega na tem, że zapowiada na rok 1931 ogólna konferencja rozbrojeniowa jeśli przystąpi do redukcji czasu służby wojskowej, to w pierwszej linii zażąda redukcji służby w Rosji, Polska — jak zresztą i inne państwa „konskrypcyjne”, będzie natomiast mogła oprzeć się każdej redukcji u siebie, póki postanowienia konwencji nie zostaną zastosowane w Rosji sowieckiej.

Drugą ważną uchwałą komisji rozbrojeniowej było przyjęcie wniosku francuskiego, dotyczącego się systemu ograniczenia lądowych materiałów wojennych. Niemcy domagali się systemu bezpośredniego, polegającego na cyfrowym wyszczególnieniu materiałów zarówno aktywnych, jak i zamagazynowanych. Natomiast Polska i Francja broniły systemu redukcji pośredniej przez ograniczenie wydatków budżetowych, przeznaczonych na lądowe materiały wojenne. Włosi, którzy przeszli na stronę niemiecką, żądali systemu skombinowanego. Najsilniejszy argument, wysuwany przez delegację francuską i polską przeciw systemowi bezpośredniemu, głosił, że system ten byłby skuteczny tylko w tym wypadku, gdyby we wszystkich państwach stosowano ściśle i skuteczną kontrolę. Tymczasem kontrola ta, zwłaszcza ze strony parlamentu i opinii publicznej, w niektórych państwach jest niemożliwa (Rosja) lub utrudniona (Włochy). Ostatecznie, dzięki poparciu Anglii i neutralności Ameryki, przyjęto w sobotę (15 b. m.), wniosek francuski postanawiający, iż państwa zobowiązują się do redukcji wydatków na zbrojenia. Zwyciężyła tedy teza francusko-polska. Postanowiono ponadto powołać specjalny komitet rzeczoznawców budżetowych, który opracuje specjalny raport, mający być podstawą dla zredagowania przez ogólną konferen-

cję rozbrojeniową aneksu, dokładnie precyzującego sposoby i granice redukcji wydatków na lądowe materiały wojenne.

W toku obrad delegat niemiecki hr. Bernstorff zachowywał się z właściwą sobie bezczelnością. Twierdził mianowicie, że celem akcji rozbrojeniowej jest całkowite usunięcie różnic zbrojeniowych, wytworzonych pomiędzy państwami przez „narzucony siłą” Niemcom traktat wersalski. Delegat Niemiec groził ponadto, że jeśli konwencja nie uwzględni życzeń niemieckich w dziedzinie szkolonych rezerw wojskowych i lądowych materiałów wojennych, wówczas Niemcy konwencji takiej nie podpiszą. Była to wyraźna zapowiedź pogwałcenia rozbrojeniowych klauzul traktatu wersalskiego przez Niemcy, jeśli konwencja nie rozbroi państw, tak, jak tego sobie życzą w Berlinie. Delegat Francji Massigli zapowiedział, że p. Bernstorffowi odpowie celem wyjaśnienia zarówno kwestji „symetrii zbrojeń”, przezeń podniesionej, jak i innych spraw.

Należałoby sobie życzyć, by odpowiedź ta była jaknajbardziej kategoryczna i wykazała przedewszystkiem, że Niemcy, pozbawieni wszelkiej kontroli, wydają na wojsko i materiały wojenne kilkakrotnie razy więcej, niż na to zezwala traktat wersalski, gwałcony przez Niemców bez cienia żenady.

„Nienawidzę duchownych, którzy postawieni dla podnoszenia ludzi moralnie i zapatrzni w tym celu w tak potężne środki jak konfesjonal i kazalnica używają ich na rzecz bieżących interesów politycznych”

ROMAN DMOŃSKI
„Myśli Nowoczesnego Polaka”
Wydanie III str. 29.

POWSZECHNY ZJAZD HISTORYKÓW POLSKICH

Powszechny Zjazd Historyków Polskich odbędzie się w Warszawie w dniach 28 listopada do 4 grudnia b. r. W programie dnia 28 b. m. zebranie zapoznawcze, 29 b. m. uczestnicy Zjazdu wezmą udział w uroczystościach jubileuszowych Rewolucji Listopadowej, a 30-go nastąpi otwarcie Zjazdu w Auli Uniwersytetu. Obrady potrwać do 3-go grudnia, a 4-go grudnia odbędą się wycieczki zbiorowe na pola bitew pod Pułuskim, Ostrołęką i Radzyminem. Protektorat nad Zjazdem objął Pan Prezydent Rzeczypospolitej oraz Prezes Rady Ministrów Marszałek Piłsudski wraz z ministrem Oświecenia p. Czerwińskim

DYREKTOR LOTNICTWA BULGARSKIEGO W WARSZAWIE

WARSAWA. PAT. — Dnia 22 b. m. przybywa do Warszawy dyrektor bułgarskiego lotnictwa cywilnego inż. Czokolew w towarzystwie jednego z najlepszych pilotów bułgarskich p. Maciejewa. Celem podróży dyrektora lotnictwa bułgarskiego jest zapoznanie się z rozwojem naszego lotnictwa komunikacyjnego oraz przemysłu lotniczego dla nawiązania stosunków w tej dziedzinie pomiędzy Polską a Bułgarią

OBWIESZCZENIE

Na zasadzie ust. 2 art. 92 ustawy z dnia 28 lipca 1922 r. o Ordynacji Wyborczej do Sejmu (Dz. Ust. Nr. 66 poz. 590) podaje do wiadomości publicznej rezultaty wyborów w Okręgu Wyborczym Nr. 63 m. Wilna i pow. Wileńsko-Trockiego

GŁOSÓW WAŻNYCH ODDANO W OKRĘGU WYBORCZYM Nr. 63:

na listę Nr. 1 — 77801
na listę Nr. 4 — 20946
na listę Nr. 5 — 750
na listę Nr. 6 — 41

na listę Nr. 7 — 18799
na listę Nr. 11 — 309
na listę Nr. 17 — 15652

na listę Nr. 18 — 851
na listę Nr. 22 — 21
na listę Nr. 23 — 1856

Posłami do Sejmu zostali wybrani:

Z listy Nr. 1. — „Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem”

1. Prystor Aleksander
2. Brokowski Stefan
3. Wędziagolski Bronisław
4. Tyszkiewicz Jan

Z listy Nr. 4 — „Lista Narodowa”

1. Komarnicki Wacław

Przewodniczący Okręgowej Komisji wyborczej Nr. 63 w Wilnie (—) JAN ILLASZEWICZ

Sędzia Sądu Apelacyjnego w Wilnie

Kurjer Gospodarczy Ziemi Wschodnich

WYTNIJ, ZACHOWAJ I ZŁÓŻ
w dniu 23-go listopada
przy wyborach do Senatu

Realizacja zamierzeń międzynarodowej konferencji rolnej w Warszawie

Jak wiadomo, konferencja warszawska stwierdziła konieczność bliższego poznania potrzeb regionalnych państw, przyjmujących udział w konferencji. W wyniku tego stwierdzenia opracowany został „statut stałego komitetu” badań ekonomicznych państw Europy Środkowej i Wschodniej”. Treść tego statutu podajemy poniżej w streszczeniu.

Art. 1. — Dążąc do zapewnienia stałej koordynacji polityki gospodarczej w dziedzinie rolnictwa, Bułgaria, Estonia, Węgry, Łotwa, Polska, Rumunia, Czechosłowacja i Jugosławia stworzyły w tym celu specjalną instytucję, a mianowicie „Stały Komitet Badań Ekonomicznych Państw Europy Centralnej i Wschodniej”, którego działalność będzie opierała się na niniejszym statucie.

Stały Komitet składa się obecnie z przedstawicieli wyżej wymienionych państw.

Art. 2. — Stały Komitet winien zbierać się przynajmniej raz do roku w poszczególnych stolicach państw, w nim reprezentowanych. Jednakże każde inne miasto, poza wymienionymi stolicami, może być obrane jako miejsce zebrania Komitetu.

Art. 3. — Każde państwo, będące członkiem Komitetu, jest w nim reprezentowane przez jednego przedstawiciela i niezbędną ilość ekspertów i zastępców. Przedstawiciel ten będzie utrzymywał łączność pomiędzy Stałym Komitetem i swym rządem i wszelkie formalności, związane z pracami Komitetu, będą mu przysyłane.

Każde państwo, reprezentowane w Stałym Komitecie, dysponuje tylko jednym głosem. Rezolucje Stałego Komitetu uchwalane są jednogłośnie przez obecnych członków. Zalecenia uchwalane są większością głosów obecnych członków. W razie równego podziału głosów głos prezesa jest decydujący. Opinie członków, którzy nie wypowiedzieli się za większością, będą podane w raporcie — załączniku, który zostanie przesłany wraz z zaleceniami.

Art. 4. — Każdy delegat upoważniony jest do poddania dyskusji wszelkich spraw, dotyczących zagadnień ekonomicznych, związanych z interesami rolniczymi państw — członków Komitetu i do podpisywania rezolucji i zaleceń Komitetu Stałego.

Art. 5. — Zadaniem Stałego Komitetu jest podtrzymywanie bardzo ścisłego kontaktu pomiędzy państwami, będącymi jego członkami. Kontakt winien polegać przede wszystkim na wykonywaniu oraz centralizacji prac, zapoczątkowanych podczas konferencji przedstawicieli rządów, przewidzianych w uchwale 7 ust. 1 Warszawskiej Międzynarodowej Konferencji Rolniczej z 1930 r.

Zadaniem Komitetu jest:

- wykonywanie uchwał, powziętych podczas konferencji przedstawicieli rządów;
- koordynowanie prac komisji technicznych, utworzonych przez konferencję przedstawicieli rządów, powołanych do przedyskutowania i zbadania specjalnych konkretnych zagadnień, opracowywanie projektów wspólnie z powołanymi komisjami technicznymi i przedstawianiu ich rządowi w formie zaleceń Komitetu Stałego;
- zajęcie, w razie potrzeby, jednolitego stanowiska wobec zagadnień, interesujących państwa, reprezentowane w Stałym Komitecie, w dziedzinie międzynarodowej i w szczególności na terenie Ligi Narodów, oraz wzajemne przysyłanie odpowiedzi i komunikowanie poglądów w odniesieniu do an-

Art. 6. — Przewodniczącym Stałego Komitetu jest przedstawiciel państwa, w którym odbywa się posiedzenie. Gdy obrady Komitetu odbywają się na terytorium państwa, nie będącego członkiem Stałego Komitetu, przewodniczący winien być obrany większością głosów na posiedzeniu, podczas którego ustalone zostało miejsce przyszłej sesji.

Przewodniczący ostatniej sesji będzie sprawował swe funkcje do następnej sesji Stałego Komitetu.

Art. 7. — Rząd kraju przewodniczącego da do dyspozycji Stałego Komitetu podczas sesji sale posiedzeń oraz sekretariat techniczny.

Art. 8. — Uchwały i zalecenia, przyjęte przez Stały Komitet, oraz sprawozdania i wszelkie materiały, dotyczące jego działalności, będą przesłane przez przewodniczącego rządowi państw, będących członkami Komitetu.

Art. 9. — Podczas każdej swej sesji Komitet ustali datę i miejsce następnej sesji.

Każde państwo, reprezentowane w Stałym Komitecie, ma prawo zaprosić nowo zwolnioną sesję nadzwyczajną Komitetu, przedstawiając motywy swej propozycji oraz program tej sesji.

Art. 10. — Porządek sesji, sprawy prasowe, oraz udział osób poza delegatami, ich zastępcami i rzeczoznawcami państw, będących członkami Komitetu, będą decydowane przez Stały Komitet.

„NA POHULANCE BEZ ZMIAN”

KRONIKA

SOBOTA 22 Złiś
Cecyliu
jutro
Klemensa

W. słońca o g. 7 m 7.
Z. słońca o godz. 3 m 36

OSTRZEŻENIA ZAKŁADU METEOROLOGII U. S. B. W WILNIE
z dnia 21. XI. 1930 r.

Ciepota średnie w mm. 760

Temperatura średnia — 6

Temperatura najwyższa — 9

Temperatura najniższa — 4

Opad w milimetrach: —

Wiatr: połudn.-wschodni

Przeważający: —

Tendencja: lekki spadek

Wzrost pochmurno, rano mgła

URZĘDOWA

— Audjencje u p. wojewody. W dniu wczorajszym przyjął p. wojewoda literatkę i dziennikarkę francuską p. Jadwigę Bricon z Paryża, która przybyła do Polski w celu zebrania informacji o stosunkach społecznych, narodowościowych naszego kraju.

Następnie złożył wizytę p. wojewodzie radcy ministerjalny w Ministerstwie W. R. i O. P. Janusz Miketta, który przeprowadza lustrację wileńskich instytucji muzycznych.

Następnie przyjął p. wojewoda komendanta wojewódzkiego P.P. insp. Ludwikowskiego wraz z 2-ma niższymi funkcjonariuszami P. P. Deputacja ta w imieniu P. P. wojew. wileńskiego złożyła do dyspozycji p. wojewody kwotę 250 zł. zebranych przez policję wileńską na budowę pomnika w Ponaarach ku czci bohaterów powstańców 1831 roku. Jest to pierwsza ofiara na ten piękny cel.

MIEJSKA

— Centralizacja biur meldunkowych. Projektowana centralizacja biur meldunkowych doszła już do skutku. W dniu wczorajszym poszczególne biura, mieszczące się dotychczas przy komisariatach policji, zaczęły się przeprowadzać do nowego lokalu przy ul. Końskiej Nr. 1.

WOJSKOWA

— Wyjaśnienie P.K.U. Powiatowa Komenda uzupełniła Wilno — miasto podaje do wiadomości, że z powodu zamknięcia posiedzenia Kapituły Krzyża Zasługi, Wojsk Litwy Środkowej — żadne podania, ani też wnioski o odznaczeniu Krzyżem Wojsk Litwy Środkowej przez Powiatową Komendę Uzupełnienia przyjmowane nie będą.

— Dodatkowa komisja poborowa. W dniu 3 grudnia r. b. obradować będzie dodatkowa posiedzenie komisji poborowej. Komisja ta, obradująca przy ul. Bazylijskiej Nr. 2, na ten raz zajmie się pobor-

pierwszym stołku. Lepszy jest trzyletni despotyzm, aniżeli trzytletni nieład i wynikające stąd klótnie i niezgody. Nie może być rząd gorszy, jak przez komitety, gdzie unikając despotyzmu jednej osoby, wpadamy koniecznie w despotyzm najokropniejszy osób kilku.

Też wręcz przeciwnej bronii parzliwy i chciwy Grodecki: „ou le vecteur seul gouverne, ou Rząd”. Jeżeli Rząd, — Rząd niepotrzebny, jeżeli Rząd, — rektor w nim się rozpadł i rozplywał.

Do Komitetu wnieśli profesorowie 42 projekty. Pracowano 2 lata, odbyło 90 posiedzeń. Wyników nie osiągnięto — żadnych, oprócz pozostawienia w archiwach 3 grubych tomów bezpodstępnych wysiłków i namyślnych walk.

Obca ręka wkrótce zmieni ten ustrój i weźmie w karby Uniwersytet wileński.

Po odwołaniu Napoleona z Rosji minister Razurowski przygotował ukaz o zamknięciu Uniwersytetu. Car jednak nie podpisał ukazu. Wówczas minister zerwał stosunki z uniwersyte-tem na dwa lata. W Petersburgu tym czasem spiskowali przeciwko Wschodniej naszej zbiegli tam w r. 1812 profesorowie: Lobenwejn, Bojanus, Pinbel, Czerniawski.

W lutym 1815 r. wrócili do Wilna, — nieuk Pinabel profesorem nadzwyczajnym, Bojanus z orderami i pensją dodatkową, Lobenwejn — rektorem Uniwersytetu z nominacji ministra.

— Sniadecki 1 marca 1815 r. ustąpił z rektorstwa. Na złamanym ustrój wyrósł teraz rektor Lobenwejn i wziął w karby Uniwersytet, profesorów i okręg szkolny.

Rektor Sniadecki otworzył Seminarjum Główne, teatr anatomiczny, szkołę dla guchochłonnych, ulepszył instytut nauczycielski, podniósł poziom szkół, urządził szkoły parafialne, powołał na katedrę Lelewela, Borowskiego, ocalił Uniwersytet z wojsk francuskich, i kozackich. Sa to jednak epizody zasług jego i pracy. Górząc nad otoczeniem nauką, rozumem, ukoniecznieniem prawdy i dobrą, pęską dumą i czystością duszy ofiarne, nie ukorzył się przed carem Aleksandrem, ni przed Napoleonem, zniwał i sprzątał profesorów i uczniów wniecał i rozpałał dusze uczelni i tem utrwał jej byt.

W tem wiekłość rektora, w tem niepożyta zasługa i wielkość Jana Sniadeckiego.

„Mistrz dobra, świetlany, jak gwiazda ognista”.

Kraj nasz i Wilno ukochał. Pozostał z nami nazawsze.

Gdy przez rozwiane mgły opalowe tamte się czasy i lndzi ogląda z oddali i sniżową, pożądaną postać rektora jasną, czystą, ofiarną, niewotnie zew się nasuwa wierszopisa tamtych czasów, Ignacego Szydłowskiego.

„Wróć nas nadzieją pokrzepić,
Wróć, Sniadecki, cnotę krzepić
Pismem i twemi przykłady”.

B. Zongolłowicz.

wymi, którzy z różnych powodów nie zgłosili się do komisji.

Rejestracja rocznika 1910. Referat wojskowy Magistratu przystępuje z dniem 1 grudnia r. b. do sporządzenia spisu poborowych rocznika 1910.

ZEBRANIA I ODCZYTY

— Z Towarzystwa Przyjaciół Węgier. We czwartek 20 b. m. uroczyste obchodzone w Brukseli pchnołość przebywającego tam arcyksięcia Ottona, którego na ród węgierski w ogromnej większości uznaje za swego prawowitego króla, jako najstarszego syna s. p. cesarza i króla Karola.

Z tego powodu odbędzie się w niedzielę 23 b. m. o godz. 5 i pół po południu w Tow. Przyjaciół Węgier zebranie, 1414 zagai prof. Zdzichowski przemówieniem na temat: „Habsburgowie i Węgry”. Miejscem zebrania — Seminarjum prawnicze, — Uniwersytecka 7 — w dziedzińcu na lewo. Goście są mile widziani.

RÓŻNE

— Związek Sybiraków okręgu wileńskiego w dniu 22 listopada b. r. w lokalu Stowarzyszenia Techników (ul. Wileńska 33) urządził taneczną zabawę początek o godz. 9-ej.

— Czarna Kawa IX-go „Tygodnia Akademika”. W dniu 29 listopada 1930 r. w salo-kach Kasyna Garnizonowego odbędzie się „Czarna Kawa” IX „Tygodnia Akademika”. Początek o godz. 9-ej wiecz. Wstęp 6 zł. dla akademików 3 zł. Zaproszenia można otrzymać u Pań Gospodyń, lista których zostanie ogłoszona, lub w Biurze IX „Tygodnia Akademika” (ul. Wicłka 24) w godz. 13-14 i 19 — 20 codziennie z wyjątkiem świąt.

— Żydowska 18-ka nie będzie wycofana. Jak się dowiadujemy, wiadomość, która ukazała się we wczorajszym numerze gazety „Cajt”, że lista Nr. 18 (zyd. bloku gosp.) została wycofana i że komitet 18-ki prosił re-ko-mo swych stronników głosować przy wyborach do Senatu na listę 17 — jest nieprawdziwa. Stanowisko „Og. Żyd. Nar. Bloku Gospodarczego” do listy 17-ej nie zmieniło się i o wycofaniu listy Nr. 18 z terenu woj. wileńskiego nie może być mowy.

PRACA I OPIEKA SPOŁECZNA

— Rekrutacja na roboty do Francji. W Święcianach odbyła się rekrutacja robotników do Francji.

Zakwalifikowano 107 osób, w tem większość kobiet.

Niżej cennika fabrycznego
MODNE
śniegowce, kalosze
poleca
Polska Wytwórnia Obuwia
Wacława Nowickiego
WILNO, WIELKA 30
Modal Gwarancjal
SKŁAD Kontekcji, galanterji
i trykotaży.

TEATR I MUZYKA

— Teatr Miejski na Pohulance. Dziś po raz 12-ty „Skrypcy jesienne”. Surguczewa. Sztuka ta zdobyła sobie wielkie uznanie naszej publiczności dzięki interesującej treści i świetnej grze Ceranki, Niwińskiej, Kreczmarra i Wasilewskiego odzwierciedlających rolę główne Reżysera R. Wasilewskiego. Dekoracje J. Hawrylikiewicza.

— Teatr Miejski w „Lutniu”. Dziś po raz 12-ty „Nie rzucaj mnie madame”. S. Kiedrzyńskiego. Wesoła treść, szczerze polski humor, dowcipne sytuacje, wreszcie koncertowa gra całego zespołu z dyr. Zetwerowiczem na czele, wywołują łuczne oklaski na każdym przedstawieniu. Widownia urozmaicają talce solistów i zespołu girls, oraz bogata ilustracja muzyczna.

— Niedzielne popołudniówki. W nadcho-dzącą niedzielę w Teatrze na Pohulance ukaże się „Młody Ins” A. Herta w obsadzie premierowej i w reżyserji Wyrwicz-Wichrowskiego. Dzięki oryginalnemu ujęciu tematu i świetnej grze całego zespołu, sztuka ta zdobyła rekord powodzenia w obecnym sezonie.

W „Lutniu” czarowna, pełna wdzięku i humoru komedia francuska „Mała grzesznica” Birabeau. W rolach głównych: Niwińska, Jasińska, Balcerzak i Wasilewski, który sztukę wyreżyserował. Początek o godz. 3 m. 30 p.

— Koncert Polare w „Lutniu”. We czwartek dnia 27 listopada wystąpi w sali teatru „Lutnia” Poolo Polaro wybitny baryton scen operowych zagranicznych. W programie szereg utworów autorów tej miary co: Bizet, Donizetti, Gounod, Rossini, Verdi, Wagner i inni.

— „Noc listopadowa” na Pohulance. Pracę nad niesmiertelnym dziełem Wyspiańskiego „Noc listopadowa” są w pełnym toku. Cały nienal zespół teatrów miejskich

Uroczysty obchód stulecia Jana Śniadeckiego

Wczoraj, jako w setną rocznicę śmierci wielkiego uczonego polskiego, b. rektora uniwersytetu Stefana Batoro, Jana Śniadeckiego odbyła się w Auli Kolumnowej uniwersytetu uroczysta akademja, poprzedzona nabożeństwem żałobnym odprawionem w kościele św. Jana przez ks. dziekana Swirskiego.

Wokół katedrałki gustownie przybranego zielonią, zgrupowały się poczty chorągwiawie młodzieży szkolnej oraz korporacji akademickich. Przed katedrałkiem zajął miejsce senat akademicki z J. M. rektorem dr. Janusz-kiewiczem na czele.

W głębi kościoła zgrupowali się licznie przedstawiciele władz i społeczeństwa zarówno starszego jak i młodszej uzbęcej się.

Po nabożeństwie udano się do gmachu uniwersytetu.

Tu w Auli Kolumnowej na podniesieniu otoczonem chorągwiawie korporacyjnymi, na tle portretu Jana Śniadeckiego, zasiadł senat w szatach uroczystych.

W krzesłach zauważyliśmy: J. E. Biskupa Teodozjusza, głowę Kościoła karańskiego Szpasała, prezesa gminy starobródzowców p. A. Pimonowa oraz przedstawicieli władz z p. p. wojewodą Raczkiewiczem, wicewojewodą Kirtiklisem i kuratorem Pogorzelskim na czele.

Pierwszy zabrał głos J. M. rektor dr. Januskiewicz witaając na wstępie zebranych, wśród których był wice-minister W. R. i O.P. ks. prof. B. Zongolłowicz oraz rodzina jubilat p. p. Anna Bolcewiczowa, senator Ignacy Baliński z synem, Henryk Śniadecki

oraz państwo Aleksandrostwo Sołtanowie z Jaszun.

Następnie J. M. poinformował zebranych, że z ramienia Uniwersytetu wyjechał do Gniezna (gdzie organizowany jest obchód smutnej rocznicy) prof. Stawiński, a w sobotę wyjeżdża do Jaszun, aby oddać hołd prochom wielkiego Polaka delegacja młodzieży akademickiej z profesorem na czele i Kuratorjum.

W dalszym ciągu swego przemówienia skreślił mowca biografię s. p. Jana Śniadeckiego zakończoną złożeniem wyrazów hołdu i czci w imieniu Uniwersytetu.

Następny mowca, przewodniczący delegacji ze Żnina, dr. Jarosław Jarczyński, podniósł ogromne zasługi Żmarłego, oraz znaczenie moralne, jakie dla ziemi pauckiej ma fakt, że Zmarły był jej synem. Przemówienie swe zakończył dr. Jarczyński złożeniem w imieniu Żnina pod adresem Wilna i U.S.B. zapewnienia uczuć braterstwa i wyrazów czci.

Po przemówieniu tem zabierali głos profesorzy W. Dziewulski i K. Kolbuszewski. Prof. Dziewulski mówił szczegółowo o pracach profesora Śniadeckiego, prof. Kolbuszewski zobra-zował stanowisko Żmarłego wobec współczesnych prądów kultury polskiej podkreślając wielkie samozaparcie się wielkiego uczonego — patrioty, który nawoływał zawsze młodzież, aby uczyła się „mierzyć osnowe dni swoich na pasmie korzyści publicznych”.

Bogaty program akademji zakończyło świetne przemówienie ks. miu-stra Zongolłowicza.

Podajemy je in extenso na stronie drugiej. W..

Wszystkim, którzy przyjęli udział w oddaniu ostatniej posługi Matce i Babce naszej

Ś. P.

MICHALINIE KRZYŻANOWSKIEJ

oraz okazali nam tyle głębokiego współczucia, składamy najserdeczniejsze podziękowanie

RODZINA KRZYŻANOWSKICH

zajął jest w tej premjerze. W scenach zbiorowych biorą udział liczni statyści.

Prof. F. Ruszczyce i reżyser R. Wasilewski, do których należy inscenizacja i reżyseria, dokładają wszelkich starań, aby ta uroczysta premjera wypadła jaknajwspanialej.

Pracownie teatralne wykonują dekoracje i kostiumy podług projektów prof. Ruszczyce. Nad stroną muzyczną widowska czuwa p. E. Dziewulski.

„Cierpliwość”. W teatrze „Lutnia” ukaże się wkrótce wytworna komedia Roberta Bracco „Cierpliwość” w reżyserji dyr. Zetwerowicza, który jednocześnie od-twarza jedną z ról głównych. W pozosta-łych wystąpią: Kaminska, Lewicka, Balcer-zak i Milecki.

zwiększa się stale i obecnie dosięga do siódemnastu tysięcy.

— Pajęczarze pracują. W dniu 21 b. m. nieznań sprawy dostawczy się na strych domu Nr. 25 przy ul. Siefiańskiej skradli różnej bielizny mgiełki, damskiej i pościelowej na sumę 580 zł. na szkodę Gurwicz Rozy, Waj Stawy i Lutowicz Liby.

— Zmarła po niedozwolonej operacji. Przed paru dniami wśród po-jeźdźczych okoliczności umarła mieszkanka wsi Domasz, gm. Lebedziwskiej, Bielko Anna. Dochodzeniem ustalono, iż Bielko będąc w ciąży dokonała sztucznego poronienia, wskutek czego zmarła.

— Nieduany zamach samobójczy. We czwartek wieczorem przechodzący ulicą Warszawą funkcjonariusz policji śledczej zauważył młodą kobietę, która zachowaniem swem wzbudzała podejrzenia.

Gdy nieznaną weszła do jednego z domów, policjant podążył za nią i znalazł się w bramie w momencie gdy nieznaną usiłowała wychylić zawartość małej flaszczyki, którą trzymała przy ustach.

Trucizna, jak się następnie okazało, kwas karbolowy, niedoszłej samobójczyni odebrano, ją zaś samą skierowano do komisariatu.

Jest to niejaka Nadzieja Jastrzebska z ul. Chocimskiej; usiłowała ona popieścić sandołostwo z powodu nieporozumienia z mężem.

— Kradzież zegarka. Szatni Merze (M. Pohulanka 11 skradziono z mieszkania złoty zegarek damski z bransoletą wartości 300 zł.

— Młoty znajomy. Raczkajlo Marji, Anto-kolska 33 skradziono z jej mieszkania dan-ska garderoba. Sprawca Sinkiewicz Jan po dokonaniu kradzieży zbiegł. Był on znajomym Raczkajlo.

ALFRED SZACHNO

Kawaler orderu „Wirtuti Militari”
po długich i ciężkich cierpieniach opatrzonej Św. Sakramentami zasnął w Bogu w dniu 21 listopada 1930 r. w Wilnie

Pogrzeb odbędzie się na cmentarzu w Cejkiniach dnia 24 listopada 1930 roku o godz. 10 rano.

O czem zawiadamiają strokania

Zona, Córka, Matka i Rodzina

22 Państwowa Loterja Klas.

1-sza klasa, 2-gi dzień ciągnięcia

TABELA NIEURZĘDOWA

Przed przerwą

100.000 zł. wygrał Nr. 187086

20.000 zł. wygrał Nr. 100609

1.000 zł. wygrał Nr. 165209

Po 500 zł. wygrały Nr. Nr. 26790 117325 204883.

Po 400 zł. wygrały Nr. Nr.: 31728 78632 201587

Po 200 zł. wygrały Nr. Nr. 3039 10889 11716 15901 38383 61141 81629 85442 88465 97062 139432 140380 161229 163076 167682 172906.

Po przerwie

50.000 zł. wygrał Nr. 187578

2.000 zł. wygrał nr.: 75062 118265

1.000 zł. wygrały nr.: 21019 21267 24520

Po 500 zł. wygrały nr.: 137764 195702

Po 400 zł. wygrały nr.: 75062 118265 153494 155951 179876 186687

Po 200 zł. wygrały nr.: 29306 49863 52105 57768 109911 154151 172174 195508 202813

DOM BANKOWY
M. RYNDZIŃSKI i K. KAUFMANS
Wilno, ul. Niemiecka 37, tel. 1-70 i 4-40.
Adres telegraf.: „RYNDKAUFBANK”.

Zajłatwia wszelkie transakcje w zakres bankowości wchodzące

MASZYNY do SZYCIA
kupujcie tylko u
ZYGmunta NAGRODZKIEGO
Wilno, Zawalna 11-a.

